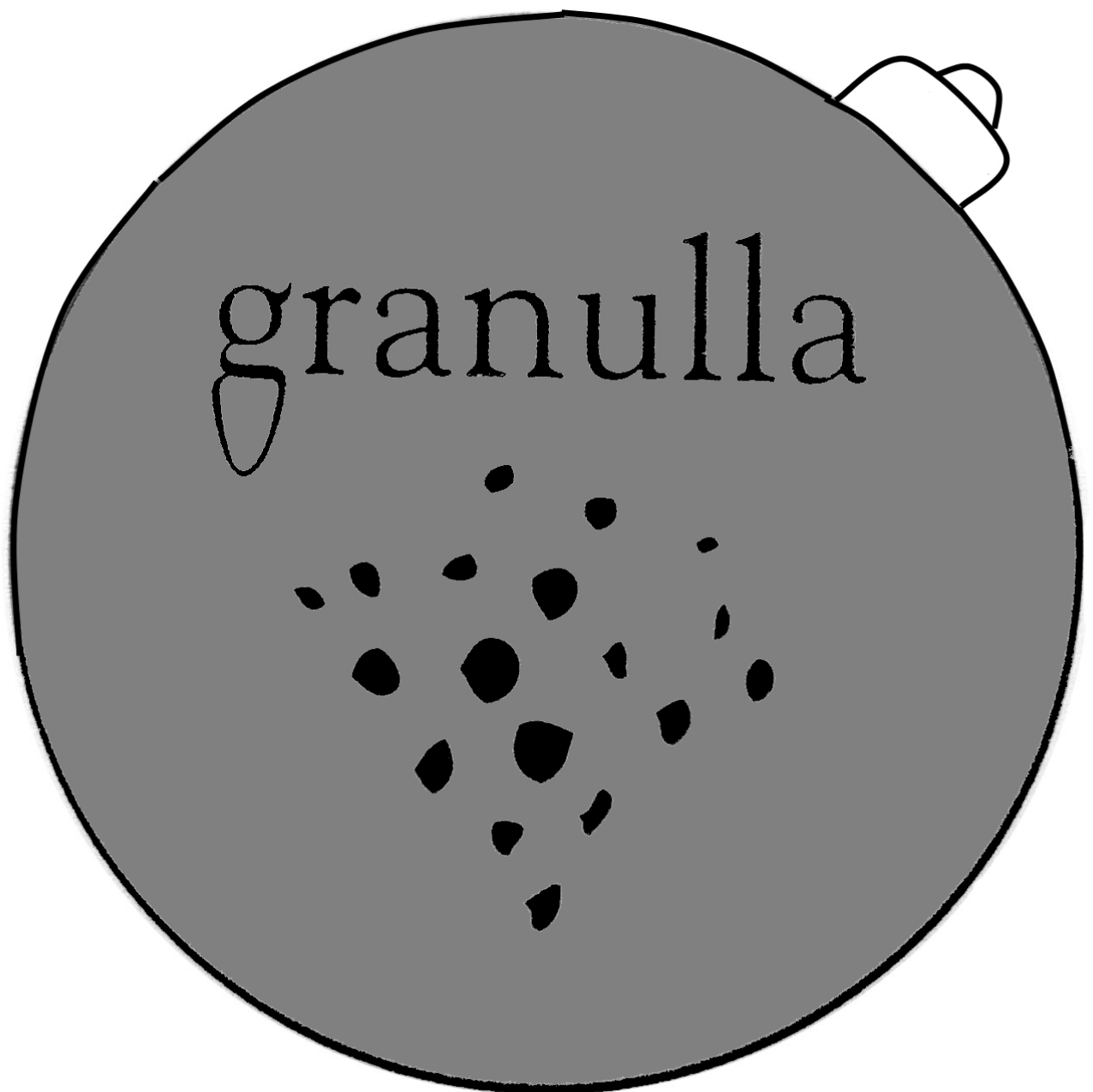

granulla

KERST 2007

Jaargang 18 nr 2

Kerst 2007

Nieuwsbrief

Vereniging Studentenwerkgroepen Integratie Geneeswijzen

Het Bestuur

Mirelle Gerritsen
(*voorzitter*) *Amsterdam*
voorzitter.granulla@gmail.com

Maren van Waalwijk
(*PR en vice voorzitter*) *Maastricht*
redactienieuwsbrief@gmail.com

Lotte ten Brinke
(*secretaris*) *Amsterdam*
secretaris.granulla@gmail.com

Evelien van der Zon
(*penningmeester*) *Maastricht*
penningmeester.granulla@gmail.com

De Werkgroepen

Groningen **Machaon**
Jorinde Meijer
machaon@panacea.nl

Utrecht **WAT?**
werkgroepwat@hotmail.com

Amsterdam **IC Amsterdam**
ic_amsterdam@yahoo.com

Nijmegen **WIG, Werkgroep Integratie
Geneeswijzen**
wiggeneeskunde@hotmail.com
www.ru.nl/wig

Maastricht **CCG, Comm. Complementaire
Geneeswijzen**
ccggeneeskunde@hotmail.com

Doelstelling

Granulla streeft naar integratie van complementaire genees- en leefwijzen in de breedste zin van het woord in de 'reguliere' geneeskunde. De Granulla-nieuwsbrief probeert hier aan een bijdrage te leveren door informatie te verschaffen over complementaire genees- en leefwijzen in de vorm van artikelen, interviews, verslagen van lezingen en workshops, enz.

Meningen verwoord in de artikelen zijn ter verantwoording van de auteur. De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden artikelen of mededelingen in te korten of niet te plaatsen. Over inhoudelijke wijzigingen wordt overleg gepleegd met de auteur.

In verband met Auteurs rechten:

Absoluut GEEN - gedeeltelijke - overname van artikelen, tekeningen en foto's uit de Granulla-nieuwsbrief toegestaan zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Granulla-nieuwsbriefredactie.

Colofon

Granulla-nieuwsbrief jaargang 18 nummer 2,
Kerst 2007.

Onder Redactie van:
H. Heusinkveld,
F. van Dam, A. Jakobs

Postadres:
Redactie Granulla Nieuwsbrief
p/a Molenweg 76
8071 TG Nunspeet
redactienieuwsbrief@gmail.com

Al het foto materiaal © redactie
Foto voorpagina:

Foto © Granulla

Sponsoring en acquisitie:
Maren van Waalwijk

Drukwerk:
Drukkerij Modern Bennekom

Sponsors:
KVHN, VHAN, SHO, ABNG-2000, NAAV.

Postbankrekeningnummer:
5965454 t.n.v. Vereniging Granulla,
Maastricht

ISSN 0925-0786

Inhoudsopgave

Pag.	Onderwerp
5	KNMG discussie bijeenkomst "Alternatieve Geneeswijzen, wat vindt u?" <i>Frida van Dam</i>
10	De Nieuwe Syllabus! <i>Redactioneel</i>
11	Column <i>Arwen Jakobs</i>
12	Lezing WIG Nijmegen Cardiologie & Acupunctuur <i>Daniël vd Lee</i>
13	ALV 27 Oktober 2007 <i>Jorien Meijer & Christy Hijma</i>
14	WIG weekend 2008! <i>Amanja Haasnoot</i>
15	Symposium Integratieve Geneeskunde Nijmegen <i>Daniël vd Lee</i>
16	Granulla zeilweekend 2007 <i>Sara ten Brinke</i>
18	Even Voorstellen <i>Redactioneel</i>
20	Kerstverhaal: de Klokkenmaker <i>van Ruth Sawyer</i>
23	Wat is Granulla & Nawoord van de redactie

V a n d e R e d a c t i e .

Ik weet wat u denkt en daar heb ik in dit geval geen speciale gave voor nodig.

U denkt: 'Wat is dit?' en: 'Alweer een Granulla nieuwsbrief?'
Heb ik gelijk of niet?

Het ene moment vraagt u zich af waar de nieuwsbrief van Granulla eigenlijk blijft. Het andere moment ligt hij op de mat (voor mensen die toch even een geheugensteuntje nodig hebben: het was een themanummer over Homeopathie). En dan, voordat u de tijd krijgt om na te denken over de volgende nieuwsbrief: hier is hij al!

Na een serieus (dik) nummer over Homeopathie leek het ons als redactie leuk om het jaar af te sluiten met een Kersteditie.

Als redactie wensen we u:

veel leesplezier,

een fijne kerst,

en een spetterend 2008!

Frida van Dam
Redactie nieuwsbrief

De kracht van natuurlijk evenwicht Homeopathie van VSM

Homeopathische geneesmiddelen van VSM stimuleren de eigen geneeskracht, zowel bij acute als chronische ziekten, en hebben nauwelijks bijwerkingen. Vertrouw daarom voor het effect van uw prescriptie op homeopathie van VSM. VSM, al meer dan 100 jaar specialist in de bereiding van homeopathische geneesmiddelen.

VSM Geneesmiddelen bv, Postbus 9321, 1800 GH Alkmaar. www.vsm.nl

Vertrouw op de natuurlijke werking van

KNMG
Discussiebijeenkomst
'Alternatieve geneeswijzen, wat vindt u?'
Frida van Dam

Op 29 november jl. werd er in Utrecht in het Domus Medica een discussiebijeenkomst gehouden met als titel: 'Alternatieve geneeswijzen, wat vindt u?' Deze bijeenkomst werd georganiseerd door de KNMG nadat deze besloten heeft om het oude standpunt over alternatieve geneeswijzen (zie kader) ter discussie te stellen. De aanleiding hiervoor was een discussie in de brievenrubriek van Medisch Contact in het voorjaar.

De bijeenkomst in Utrecht was een afsluitende landelijke bijeenkomst die werd voorafgegaan door drie districtsbijeenkomsten. Er was tevens een ledenraadpleging gedaan binnen de KNMG, waarvan de resultaten tijdens de bijeenkomst van 29 november werden gepresenteerd. Ten slotte was er was ruimte om te discussiëren. De KNMG had de volgende sprekers uitgenodigd om een bijdrage te leveren aan de discussie; hoofd Kindergeneeskunder van het Slotervaart ziekenhuis in Amsterdam Ines von Rosenstiel, voormalig minister van volksgezondheid Els Borst, emeritus hoogleraar neurologie en

oud-hoofdredacteur van het Nederlands tijdschrift voor Geneeskunde Jan van Gijn, hoogleraar ethiek Dick Willems en onderzoeker en voorzitter van de stichting IOCOB Jan Keppel Hesselink. Granulla was hier natuurlijk bij aanwezig; een impressie van de bijeenkomst.

De bijeenkomst werd geopend door Peter Holland, voorzitter van de KNMG. Na enkele cijfers (11-14 duizend alternatief werkend beroepsbeoefenaren in Nederland waarvan 10% arts; 1,5 miljoen mensen maken jaarlijks geregistreerd gebruik van complementaire zorg) sluit Holland zijn opening met het benoemen van een fragment uit de artseneed zoals de KNMG deze samen met de Vereniging van Universiteiten in 2003 geformuleerd heeft: 'Ik stel het belang van de patiënt voorop en eerbiedig zijn opvattingen' Hieronder een weergave van de standpunten van de verschillende sprekers en een impressie van het symposium.

KNMG standpunt alternatieve geneeswijzen (sinds 1994)

- De KNMG wijst alle complementaire en alternatieve geneeswijzen af die niet door artsen worden uitgevoerd.
- De KNMG is van mening dat complementair werkende artsen, zowel afzonderlijk als op beroepsgroepniveau, aan dezelfde kwaliteitseisen moeten voldoen als regulier werkende artsen. Het gaat daarbij om zaken als theoretische en praktische opleiding, registratie, nascholing, herregistratie, een kwaliteitssysteem voor de zorg, een goede klachtenregeling en richtlijnen voor het medisch handelen.
- Voor elke behandeling, dus ook een complementaire, is een lege artis gestelde (voorlopige) medische diagnose het uitgangspunt.
- Complementaire geneeswijzen zijn toelaatbaar als aanvulling op, niet als vervanging van reguliere geneeskunde.
- Complementaire behandelingen zijn niet toegestaan als een patiënt (mede) daardoor risico's loopt zoals het mislopen, onderbreken of voortijdig beëindigen van de reguliere behandeling, ernstige neveneffecten e.d..
- Artsen die complementaire behandelingen toepassen, dienen zowel de patiënt als de andere behandelend arts(en) van de patiënt van de aard, duur en (neven)effecten ervan op de hoogte te stellen.
- Zorgverzekeraars die complementaire behandelwijzen vergoeden, dienen patiënten voor te lichten over de effectiviteit en de eventuele nadelen van deze behandelwijzen.

Ines von Rosenstiel bijt de spits af en vertelt over 'integrative medicine', een internationale beweging met als kern een brede zorgvisie.

Integrative medicine rust op vier pijlers:

- de relatie tussen arts en patiënt;
- actieve deelname van patiënten als het gaat om hun eigen gezondheid;
- het combineren van veilige en effectieve mainstream en CAM (Complementary and Alternative Medicine) therapieën;
- een 'healing environment'.

CAM kan gezien worden als een verzameling van handvatten die gebruikt kunnen worden binnen de integratieve geneeskunde.

Von Rosenstiel wijst erop dat het argument dat er geen bewijs is niet meer in de algemene zin gebruikt kan worden. Cochrane heeft een aantal Randomized Controlled Trials en meta-analyses op het gebied van complementaire geneeswijzen beschikbaar.

Verder is volgens von Rostenstiel de mind-body interactie jarenlang onderbelicht geweest. Ze laat zien hoe uit onderzoek blijkt dat relaxatietechnieken bijvoorbeeld een positief effect hebben op de kwaliteit van leven, pijn na een operatie en copingsvaardigheden. Verder geeft ze voorbeelden van zorgprogramma's waarin integratie van verschillende methoden sterk naar voren komt.

In de tweede voordracht bespreekt Els Borst de begrippen geneeskunde, geneeskunst en alternatieve geneeswijzen. Mevrouw Borst verstaat onder geneeskunde 'de toepassing van diagnostiek en behandelmethoden waarvan het effect is aangetoond en de werking onafhankelijk is van wie het voorschrijft'. Geneeskunst (de kunst om het zelfgenezende vermogen van de patiënt te stimuleren) wordt hierbij als onontbeerlijk gezien. Het geven van aandacht en tijd en het tonen van oprechte belangstelling en een maximaal steunende houding helpen een arts een maximaal placebo effect te bereiken. Alternatieve geneeswijzen worden door de voormalig bewindsvrouwe gedefinieerd als een verzameling van methoden die ontstaan zijn vanuit een

theorie of een filosofie en waarbij geen sprake is van bewijs voor de effectiviteit.

Els Borst illustreert haar idee over alternatieve geneeswijzen door te spreken over kruidenvrouwtjes en piskijkers. De technische methodes die binnen de alternatieve geneeswijzen worden gebruikt worden door haar betiteld als hocus pocus.

Els Borst is van mening dat een aantal punten in het KNMG standpunt naar voren moeten komen. Ten eerste moeten artsen de technieken die binnen de alternatieve geneeswijzen gebruikt worden niet overnemen omdat alternatieve geneeswijzen wegens het gebrek aan wetenschappelijke basis niet verheven worden tot "de hoogte van de arts". Tevens zou uit het standpunt moeten blijken dat het kwalijk is als men de patiënt laat denken dat "alternatieve hocus pocus" werkt. Reguliere artsen kunnen echter volgens mevrouw Borst wel iets leren van alternatief genezers want (citaat) "door de zegetocht van de wetenschappelijke geneeskunde is de geneeskunst op de achtergrond geraakt, dit is zonde. Het kind is met het badwater weggegooid". Het is volgens Borst echter niet de bedoeling dat artsen akelig reageren op patiënten als een alternatieve geneeswijze ter sprake komt.

Vervolgens is het woord aan hoogleraar ethiek Dick Willems. Het boek 'Quacks, Fakers & Charlatans in English Medicine' van Roy Porter wijst volgens Willems op een aantal opvallende zaken als het gaat om het gebruik van alternatieve geneeswijzen. Bijvoorbeeld dat in het verleden de verwijten over effectiviteit niet alleen van regulier naar alternatief, maar ook de andere kant op gingen. Volgens Willems opereren niet-reguliere artsen vooral in het commerciële deel van de zorg wat zou blijken uit het feit dat alternatieve geneeswijzen in het aanvullende pakket van de verzekering zitten.

Willems vervolgt zijn verhaal met een stukje wetenschapsfilosofie. Wetenschap beweegt zich altijd binnen een paradigma. Zijn persoonlijke voorkeur gaat ernaar uit om evidence te integreren in theorie, zonder deze theorie direct over boord te zetten.

Zomaar switchen tussen theoretische paradigma's kan niet. Je zit in een bepaald beeld en van daaruit moet je werken. Aldus Dick Willems

Wat betekent dit voor het complementaire vraagstuk? Als het gaat om de autonomie en authenticiteit van de patiënt, dan bepleit Willems een (kritisch) accepteren dat patiënten hun heil ergens anders zoeken. Hij geeft tevens aan dat tegengegaan moet worden dat de patiënt door uitstel van behandeling geschaad wordt wat is verbonden aan het beginsel van het 'niet schaden'. Betrouwbaarheid is ten slotte ook een belangrijk begrip in deze context wat samenhangt met het erkennen van de eigen onmacht als arts.

'It is not our baby', 'It is not invented here' is de reactie van reguliere artsen als het gaat om alternatieve geneeswijzen. Volgens Jan Keppel Hesselink is dit een reactie die alleen maar illustreert hoe onbekend onbemind maakt. Keppel Hesselink spreekt het liefst over complementaire behandelvormen, omdat met deze term niet gepretendeerd wordt dat je iets kunt genezen en aangegeven wordt dat het aanvullend is wat gedaan wordt. De termen alternatief en regulier worden naar zijn mening vaak ten onrechte gebruikt. Dit wordt geïllustreerd door voorbeelden te geven van behandelingen die regulier genoemd worden (bijvoorbeeld stamcellen bij Multiple Sclerose) en die niet evidence based (EB) zijn, om deze vervolgens naast voorbeelden te zetten van behandelingen die alternatief genoemd worden (bijvoorbeeld acupunctuur bij een tenniselleboog) en die wel EB zijn. Dit standpunt sluit aan bij het pleidooi van Ines von Rosenstiel om niet meer te spreken van alternatieve/complementaire behandelingen en reguliere behandelingen, maar van 'mainstream' en 'non-mainstream' behandelingen (zoals men in de Verenigde Staten doet). Een ander argument wat veelvuldig gebruikt wordt in de discussie over alternatieve geneeswijzen is (het gebrek aan) veiligheid.

Jan Keppel Hesselink wijst erop dat er geen ernstige bijwerkingen gemeld zijn

in Nederland, niet in de literatuur en niet bij de inspectie.

Hierna sluit hij af met 'Het is goedkoper, het is EB, artsen zijn gemotiveerd en patiënten willen het. Wees wijs en werk samen!

Jan van Gijn begint zijn verhaal met te illustreren dat de wetenschap soms misleidend is. Je bekijkt kleine deeltjes van het geheel en plakt het samen zoals het aannemelijk is dat het geheel eruit moet zien, zonder zekerheid dat dit geheel de realiteit weergeeft. Hij stelt zichzelf de vraag 'is er plaats voor andere theorieën?' en geeft direct en vastberaden antwoord: 'Nee'.

Hij gaat in zijn verhaal in op onverklaarbare klachten. Hoe ga je hiermee om als arts? Zijn antwoord is allereerst: accepteren en verhelderen. Bijvoorbeeld door uit te leggen in beelden, in termen van 'een te scherp afgesteld alarmsysteem', waardoor de patiënt de klacht zal begrijpen. Verder bepleit van Gijn het zoeken naar een andere diagnose. Hij vindt dat artsen zich meer moeten verdiepen in wat hij de 'kleine psychiatrie' noemt: een depressie, angststoornis of persoonlijkheidsstoornis. Ten slotte moet een patiënt met onverklaarbare klachten met compassie en begrip benaderd worden. 'Een arts is meer als een orgaanspecialist. Hij moet zich ook met kleine, onverklaarbare klachten bezig houden.'

Voordat het programma verder gaat met een paneldiscussie met de zaal, is er nog een kort 'intermezzo', waarin twee citaten worden genoemd. Ten eerste iets dat bij een van de districtsbijeenkomsten gezegd werd: 'het lijkt hier of twee partijen proberen te schaken en te dammen op één bord'. Ten slotte een zeer oud citaat, van Ambroise Paré: 'in de geneeskunde kun je soms genezen, dikwijls verlichten en altijd troosten'

De paneldiscussie begint met de vraag van de gespreksleider: 'waarom wordt er niets over in het curriculum opgenomen als er zoveel evidence is als het gaat om alternatieve geneeswijzen?' Het antwoord van Jan van Gijn is dat je dit niet zomaar doet, dat er echt voldoende

bewijs moet zijn, maar dat als dit er is het uiteindelijk opgenomen zal worden. Ines von Rosenstiel neemt het woord over en geeft aan dat het te maken heeft met het hebben van moed en lef om je uit te spreken. Ze roept op om 'je niet zomaar monddood te laten maken'. Ze sluit af met de mededeling dat zij kort geleden vier keer een toezegging heeft gekregen van universiteiten om een onderdeel over alternatieve geneeswijzen op te nemen in het curriculum.

'Maar wat is onderzocht?' is de reactie van Els Borst. Het antwoord komt van Jan Keppel Hesselink. Er is volgens hem namelijk voldoende goed onderzoek. Daar ligt het hem volgens hem niet aan. Het valt hem op dat er altijd 'strijd-taal' gebruikt wordt in de discussie over regulier en alternatief. Hij ziet het als een gevecht om territoria en roept een ieder op om hierboven uit te stijgen, boven opinies uit te springen.

De aanwezigheid van een plausibel werkingsmechanisme van een behandeling is ook een belangrijk onderwerp van discussie. Volgens de tegenstanders van CAM is dit een belangrijk argument tegen alternatieve geneeswijzen omdat bij deze methoden deze aannemelijkheid vaak ontbreekt. De reactie op dit standpunt richt zich op het voorbeeld van de paracetamol, waarvan we tot voor kort niet wisten hoe het precies werkt. De opmerking 'dat we nu wel weten hoe paracetamol werkt' leidt tot gelach uit de zaal.

Het startsein voor het publiek lijkt gegeven om zich in de discussie te mengen. Een opmerking vanuit het publiek is dat waar niet aan verdiend wordt, ook niet wordt voorgeschreven. Het gaat hierbij niet alleen om de geldstroom richting onderzoek, maar ook om de geldstroom richting het onderwijs op het gebied van complementaire geneeswijzen. Aan de ene kant is er de mening dat deze geldstroom onevenredig klein is. Ines von Rosenstiel geeft onder andere aan dat ze graag een leerstoel Integrative Medicine zou willen zien. Aan de andere kant wordt gewezen op het feit dat het toezeggen van geld

nooit evenredig gebeurt. Er zijn meerdere factoren die bepalen hoeveel geld ergens heen gaat.

De patiënt, waar het in wezen eigenlijk allemaal om draait, kreeg in de discussie uiteindelijk ook een stem. Een vertegenwoordigster van een patiëntenvereniging gaf aan dat patiënten zich vaak niet serieus genomen voelen. De patiënt krijgt vaak het idee dat ze 'voor gek verklaard' wordt als hij of zij bij een reguliere arts aangeeft interesse te hebben in complementaire geneeswijzen. Onder het motto 'liever onwetenschappelijk gezond dan wetenschappelijk ziek' willen zij meer weten over complementaire geneeswijzen. Waarbij het de patiënt niet gaat om kruidenvrouwtjes en piskijkers, maar 'om hoogwaardige CAM'. Dit sluit geheel aan bij het pleidooi van Rosenstiel en Keppel Hesselink om daadwerkelijk uit te gaan van vraaggestuurde integratieve zorg. De patiënt geeft aan interesse te hebben in alternatieve geneeswijzen en dus zal de arts zich hier met een kritische en open houding in moeten verdiepen.

Na de discussie volgen de uitkomsten van het KNMG ledenpanel (te zien op de website van de KNMG www.knmg.nl). Naar aanleiding van de discussiebijeenkomsten zal de KNMG opnieuw een standpunt innemen ten aanzien van alternatieve geneeswijzen. Op de 29^e werd de avond afgesloten met een borrel, waarbij de discussie door velen werd voortgezet. Een discussie waarvan met vrij veel zekerheid gezegd kan worden dat deze nog zeer vaak gevoerd zal worden.

De getoonde foto's van de discussiebijeenkomst zijn ons ter beschikking gesteld door Majanka Keijer van de KNMG waarvoor onze dank!

GRANULLA introduceert met trots:

16 jaar na de eerste druk

De *geheel herziene*

Syllabus complementaire geneeswijzen!

Een overzicht van 17 complementaire zienswijzen, aangevuld met visies van een arts, een patiënt, een patiënten vereniging, een ethicus en natuurlijk de vereniging tegen de kwakzalverij!

Afgewisseld met prikkelende citaten van denkers van alle tijden.

Dit schitterende gebonden boekwerk is nu te koop voor slechts €15,- inclusief verzendkosten!

Student-leden van Granulla betalen €12,-.

Bestellen van de syllabus is eenvoudig. U maakt het bedrag over op girorekening 5965454 tnv Vereniging Granulla te Maastricht o/v Syllabus en uw postcode.

De syllabus wordt zodra uw betaling is ontvangen zo spoedig mogelijk verzonden.

*Het uitbrengen van de syllabus werd mede mogelijk gemaakt door:
KVHN, VHAN, SHO, NAAV, NVAA, NVF, ABNG 2000 en de firma -HEEL*

bekijk het ook eens van de andere kant...

Syllabus Complementaire Geneeswijzen
Granulla lid: €12 Niet-Granulla lid: €15
Bedrag overmaken naar 5965454 t.n.v.
Vereniging Granulla, te Maastricht
ovm Syllabus + jouw postcode
Bestellen kan ook via granulla@gmail.com
Informatie over granulla: www.granulla.nl

NatuurApotheek[®]

farmacie op maat

- Alle samenstellingen worden direct vakkundig gemaakt.
- Gecontroleerde kwaliteit.
- Als Apotheek met name ingericht voor individuele receptuur.
- Elke gewenste hoeveelheid.
- Professioneel advies.
- Informatie op aanvraag.
- Leverbaar door heel Nederland, ook door eigen Apotheek

Tincturen, droogextracten (nebulisaten,) vloeibare extracten, ruwe kruiden, capsules, lotions, shampoos, spécialités, depvloeistoffen voor zwachtels, zalven, etherische oliën etc.

www.natuurapothek.com

Weteringweg 14 2641 KM Pijnacker Tel 015-3614477 Fax 015-3614455

Email voor informatie: info@natuurapothek.com Email voor recepten: recepten@natuurapothek.com

COLUMN

Na drie jaar theorie en papieren patiënten is het dan eindelijk zover: de kliniek. De periode tussen tafellaken en servet vangt aan, een tijd waarin veel te leren is hoewel het gevoel echt student te zijn er een beetje af is.

Mij was het gegund te beginnen met chirurgie. Zoals elk eerste begin spannend en onwennig, maar al gauw ontstaat een zekere routine en wordt het allemaal wat gemakkelijker. De veelheid aan bezigheden, vaak overlappend, maakt het soms moeilijk om te kiezen wat vandaag nou het beste is om te doen: OK, of toch maar visite? Kleine OK of poli? Gebrek aan mogelijkheden was er in ieder geval nooit. Daar komt nog het dagelijkse statussen van de op te nemen patiënten bij. Voor mij was dat het uitgelezen moment om zelf patiënten te zien, en wat meer te weten te komen over wat een behandeling voor de patiënt nou eigenlijk inhoudt. Is hij blij dat hij eindelijk geopereerd kan worden?

Of bang voor de uitslag van de PA na OK?

Naast de dagelijkse praktijk blijft natuurlijk het studeren thuis. Maar met de praktijk als aanknopingspunt, blijken die saaie boeken ineens een stuk interessanter en relevanter. Plots wordt duidelijk waarom je drie jaar basisvakken hebt gehad.

Behalve allerlei praktische zaken tijdens zo'n co-schap komt er ook op emotioneel gebied een nieuwe wereld op je af. Voor mij was dat de grootste confrontatie tijdens dit eerste co-schap. Enerzijds zijn daar de artsen als voorbeeld, anderzijds zijn daar de idealen die je meebrengt vanuit de schoolbanken. En ergens daar tussenin zit jij zelf, en moet je eigen weg gaan zoeken.

Hoe gaat dat in de praktijk met gevoelsreflecties? Met informed consent? Met informatie geven, vragen beantwoorden, eerlijk zijn over

prognoses? Een van de uitspraken die mij zeer getroffen heeft was de volgende: 'Je moet patiënten niet alles vertellen, want dan willen ze de behandeling niet meer'. Is dat de manier waarop ik met patiënten om wil gaan? Wie weet eigenlijk wat het beste is voor de patiënt? Deze en vele andere vragen kwamen op mij af tijdens mijn eerste echte praktijk ervaring. Het is duidelijk dat het antwoord niet in de boekjes staat, iedere student of arts zal zijn eigen manier moeten vinden.

De emotionele afsluiting die bij veel artsen te zien is, is makkelijk te begrijpen. Het valt niet mee om dagelijks patiënten te moeten vertellen dat er slecht nieuws is; het is emotioneel niet vol te houden met elke patiënt mee te leven als betrof het jezelf. Maar deze algehele emotionele afsluiting die op sommige momenten zo duidelijk waarneembaar was, en waaraan ik zelf soms ook ten prooi ben gevallen, heeft mij geleerd dat ik het anders wil: voor mij is de ontmoeting met de patiënt als mens net zo belangrijk als de behandeling waar hij voor komt.

Nu, terugkijkend op mijn co-schap chirurgie, kan ik zeggen dat ik een intensieve tijd achter de rug heb, waarin ik veel heb kunnen leren. Bovenal natuurlijk over chirurgie, maar voor mezelf neem ik de wil mee om steeds weer een bewuste ontmoeting en samenwerking met de patiënt te betrachten, waarin niet ik, maar de patiënt de het doel bepaalt.

Arwen Jakobs

Verslag lezing acupunctuur en cardiologie. WIG Nijmegen

Op 14 november gaf dr. Fokke Jonkman aan de Medische Faculteit Nijmegen een lezing over acupunctuur en cardiologie, georganiseerd door de Werkgroep Integratie Geneeswijzen.

Dr. Jonkman is van oorsprong cardioloog. Hij combineerde zijn reguliere medische kennis met de kennis over acupunctuur, toen hij op zoek was naar een manier om terugkerende hartklachten te verhelpen en het lichaam te 'resetten'. Terugkerende hartklachten hebben in veel gevallen geen aanwijsbare oorzaak en de geneesmiddelen die ingezet kunnen worden hebben vaak een negatieve invloed op het sympathisch zenuwstelsel.

Acupunctuur is een traditionele geneeswijze, waar met het zetten van naalden geprobeerd wordt om iemands energie (Chi) te reguleren. Naast de Traditional Chinese Medicine (TCM: ook massage, voeding, Tai Chi) zijn er ook nog andere vormen: Japanse ooraacupunctuur, Chinese schedelacupunctuur, Koreaanse handacupunctuur, etc.

De onderzoeken naar het gebruik van acupunctuur bij hartfalen en ritmestoornissen laten zien dat er goede resultaten zijn geboekt bij het kalmeren van het orthosympathisch zenuwstelsel zonder de bloeddruk te verlagen. Ook blijkt uit Deens onderzoek dat een aanvulling van acupressuur en acupunctuur bij angina pectoris tot aanzienlijk minder klachten, ziekenhuisdagen, farmaca, bypass operaties etc leidt. Verder is er klachtreductie en verhoogde kosteneffectiviteit bij o.a migraine en chronische nekkklachten.

Dr. Jonkman illustreerde zijn verhaal met voorbeelden uit de praktijk, veelal van patiënten die in het reguliere circuit zijn opgegeven maar die met acupunctuur snel van hun klachten af waren.

Voor meer informatie over Dr. Jonkman en zijn praktijk zie de website: (www.heeldemens.nl)

Algemene Ledenvergadering 27 oktober 2007, Nunspeet

Door: Jorien Meijer en Christy Hijma

Op vrijdagmiddag 27 oktober stapten wij in de trein om naar onze eerste ALV van Granulla te gaan. Eenmaal in Nunspeet aangekomen, werden we van de trein gehaald door twee mede granullae (Lotte ten Brinke en Maren van Waalwijk) en gingen we naar het huis van Frida van Dam (actief lid Granulla), waar de ALV deze keer plaatsvond. We werden ontvangen met een lekker kopje thee en kregen direct de kans de nieuwe syllabus te bewonderen. Een goede manier om de ALV te beginnen!

Nadat iedereen die zou komen was gearriveerd, hebben we gegeten (heerlijk na een lange reis). Aan tafel hebben we kennis gemaakt met leden van de werkgroepen uit de andere steden. Na een gezellige avond met vooral ruimte voor kennismaking, informatie uitwisseling en interessante discussies zijn we gaan slapen.

Er is de volgende dag veel besproken tijdens de vergadering en als werkgroep uit Groningen waren wij verheugd over het feit dat we veel goede tips kregen van de andere werkgroepen. De dag kreeg nog een officieel randje toen de toenmalige vice-voorzitter, Harm Heusinkveld, zijn functie overdroeg aan de nieuwe vice-voorzitter. Maren van Waalwijk, lid van de commissie complementaire geneeswijzen in Maastricht, zal vanaf nu af aan deze functie op haar nemen. Ze gaf aan hier erg veel zin in te hebben!

Een mooi moment was toen de syllabus gepresenteerd werd. Na lang werken is hij nu af en klaar om verspreid te worden. Wij kregen een doos vol syllabi mee naar 'het hoge noorden' en kijken terug op een gezellige en vruchtbare ALV. De volgende ALV zal in Groningen plaatsvinden. We hebben er al zin in!

WIGWEEKEND!!

In het weekend van 6 tot 8 juni 2008 is het zo ver: voor de 20^e keer zal het Weekend Integrale Geneeswijzen (WIG-weekend) plaatsvinden. Deze lustrumeditie wordt een bijzonder weekend, waar je op een praktische manier kennis kunt maken met allerlei alternatieve/ complementaire geneeswijzen.

Dit jaar is het thema 'Oost en West'. Het programma biedt verschillende workshops met een oosterse dan wel westerse achtergrond: van een kennismaking met de westerse antroposofie tot een oosterse drukpuntmassage. Een mooie kans om een andere manier van kijken te verkennen of je nog eens te verdiepen in een specifieke geneeswijze.

Gezelligheid gegarandeerd: wij zorgen voor lekker eten en in het programma is ruimte voor ontspanning en het ontmoeten van de andere studenten. Het WIG-weekend zal plaatsvinden in het Kruithuis te Delft, op loopafstand van station Delft-Zuid. In dit voormalige kruithuis aan de rivier de Schie kunnen we blijven slapen en bij goed weer buiten een kampvuur maken. Meer informatie over de locatie is te vinden op <http://www.kruithuis.nl/nederlands.html>.

Om te zijner tijd het programma te ontvangen, kun je vast een mail sturen naar wigweekend@gmail.com. Kijk voor actuele informatie ook op onze website.

Meer informatie via:

<http://wigweekend.googlepages.com>

Integratieve geneeskunde voor ons allemaal

*Door: Daniël vd Lee
(WIG Nijmegen)*

Op 30 oktober was er een groot symposium over Integratieve geneeskunde in Nijmegen. Dit symposium vond plaats bij het afscheid van René Severijnen, die 35 jaar als kinderchirurg in het UMC St Radboud heeft gewerkt. De scheidend kinderchirurg ziet het symposium echter helemaal niet als een afscheid, maar meer als een nieuw begin van zijn werk, werk in de integratieve geneeskunde.

Onze Nijmeegse Werkgroep Integratie Geneeswijzen (WIG) was hierbij aanwezig en doet verslag.

Na een opening door dagvoorzitter Han Samwel (klinisch psycholoog) werd door Inès von Rosenstiel (hoofd afdeling Kindergeneeskunde) verteld hoe de Integratieve zorgvisie wordt toegepast in het Slotervaartziekenhuis in Amsterdam. Integratieve geneeskunde (Integrative Medicine) staat voor een benadering waarbij aanvullende behandeltechnieken gecombineerd worden met reguliere geneeswijzen. Voorbeelden zijn massage, visualisatie oefeningen en yoga. Het Slotervaartziekenhuis biedt als eerste in Nederland Integratieve Geneeskunde aan, terwijl het in landen als Duitsland, Engeland en de Verenigde Staten al veel meer toegepast wordt.

Jan Keppel Hesselink (hoogleraar Moleculaire Farmacologie, voorzitter IOCOB) gaf vervolgens een korte workshop Tai Chi die bedoeld was voor het losschudden van energie. Hierna volgde een korte meditatie en heeft de spreker aan de hand van een aantal voorbeelden duidelijk gemaakt dat het

onjuist is om te denken dat reguliere geneeskunde Evidence Based Medicine is en Alternatieve geneeskunde dat niet zou zijn. Acupunctuur bij een tenniselleboog is bewezen effectief, terwijl artroscopie en debridement bij osteoatrose van de knie dat niet zijn.

Machteld Huber (arts en onderzoeker) liet met een verhaal over biologische voeding en gezond blijven de grote verbanden zien tussen de manier waarop mensen tegen het leven aankijken in de landbouw en in de geneeskunde. Een vergelijkend sla-onderzoek toonde aan dat bij verdere teelt ná het oogstmoment high-tech sla vegetatief blijft en tenslotte wegroet, terwijl Bio sla van een vegetatief stadium naar een generatief stadium over gaat: het bloeit, maakt zaad en sterft dan af. Of er verschil in voedingskwaliteit is, hangt af of je in nutriënten denkt, of in hele producten (levende organismen). Door louter in nutriënten te denken bestaat het risico dat je het "levende product" niet meer ziet.

Na een biologisch verantwoorde lunch, waarbij we met veel interessante mensen in gesprek kwamen, vertelde emotie-neuroloog Marten Klaver hoe lichaam en geest met elkaar zijn verbonden.

Joke Hellemans (klinisch psycholoog en psychotherapeut) gaf ons vervolgens een lezing over Mindfulness, met daarin een korte workshop. Mindfulness is doelbewust gewaar zijn van de ervaring van moment tot moment zonder oordeel. Aan het einde van de dag benadrukte René Severijnen het belang van compassie en de rol van studenten bij zijn plannen voor integratieve geneeskunde.

Het is nog een lange weg te gaan voordat reguliere en complementaire geneeskunde samen over een 'autobaan' rijden. "Maar ook een reis van 10.000 mijl begint met de eerste stap" (Matsuo Basho), citeert hij.

De dag werd besloten met een stoelmassage, deze werd tijdens de pauzes en na afloop aangeboden. Stoelmassage is een vorm van de traditionele Japanse Shiatsu-methode (acupressuur).

**Zeilweekend Granulla
7&8 juli 2007**

Soms duizelt het je van de medische termen. Verhalen van stages en co-schappen vliegen je in geuren en kleren om de oren en je behoort opeens tot Harm's Harem!

Als je het water opwilt om weer eens even lekker te zeilen stormt het en als je het de volgende dag weer probeert is het bijna windstil. Toch is het erg leuk om als 'scheepsmat Roeltje' mee te gaan op Granulla Zeilweekend! Ook blijft het leuk om dan als jongste en niet-granulleke kapitein te mogen spelen.

Ik ben Sara, jongere zus van Lotte (secretaris granulla) en was dit jaar voor de tweede keer mee met het Granulla zeilweekend.

De eerste dag stormde het en dus zijn we de bossen van Doorn ingetrokken met als letterlijk en figuurlijk hoogtepunt een grote uitkijktoren van waar we van 360° Utrechtse Heuvelrug konden genieten.

Zondag was het weer een stuk rustiger. Dat had als gevolg dat we de hele dag op de Loosdrechtse Plassen hebben rondgedobberd, af en toe erin slagend wat wind in de zeilen van onze Valk te vangen. En jawel, ook zijn we erin geslaagd om ondanks alle wolken een kleur te krijgen op onze wangen, dat geeft je dan 's avonds toch nog een beetje een zomergevoel! Doorspekt met lekker eten, leuke spelletjes en veel verhalen pakt zo'n weekend dan erg geslaagd uit! Misschien tot volgend jaar!

Sara

Stichting NAAV Onderwijs SNO
praktijkgerichte acupunctuuropleiding voor
artsen, tandartsen en dierenartsen

Stichting

Onderwijs

Na afloop ontvangt de cursist een diploma. Dit diploma geeft (tand)artsen recht op inschrijving in het register van de Nederlandse Artsen Acupunctuur Vereniging. De registerleden worden door verzekeraars erkend. Hierdoor komen hun behandelingen voor vergoeding in aanmerking.

De 3-jarige opleiding

start 28-29 september 2007

Hotel Breukelen

Voor informatie over de opleiding en nascholingen:
Mevr. I. Koomans, Vredenburg 111, 2036 HD Haarlem
Tel./fax: 023-5354160, E-mail: secr.sno@naav-sno.nl

Alle informatie op:

www.naav-sno.nl

Even Voorstellen.....

In aanloop op de nieuwe rubriek 'even voorstellen' lijkt het ons passend u eerst kennis te laten maken met de vernieuwde nieuwsbriefredactie. In de volgende nieuwsbrieven zult u één voor één voorgesteld worden aan leden van Granulla, zodat u een beeld krijgt van de kleurrijke samenstelling van onze vereniging uit studenten en oud-studenten.

Onze 'harde kern', nieuwsbrief-veteraan en opperhoofd Harm Heusinkveld, zorgt er al vele jaren vol enthousiasme voor dat de nieuwsbrief regelmatig op uw deurmat ligt. Sinds kort krijgt hij daarbij hulp van twee nieuwe enthousiastelingen: Arwen Jakobs en Frida van Dam. Frida is inmiddels op weg het opperhoofdschap van Harm over te nemen.

Met zijn drieën hopen we de nieuwsbrief een nieuwe, frisse impuls te geven!

Harm Heusinkveld

Geboren te: Arnhem
Geboortedatum: 19-02-1982
Woonachtig te: Bennekom
Werk / studie: Afgestudeerd
Biomedisch
Wetenschappen,
Neurotoxicologie.
Granulla omdat: het MOET.

Ik ben bij de Granulla aangesloten sinds het einde van mijn eerste jaar Biomedische Wetenschappen in Nijmegen (2001-2002). Waarom Granulla MOET is eigenlijk heel eenvoudig. Er blijkt een kloof te gapen

tussen de gedachtenwerelden binnen de zogeheten mainstream en non-mainstream zorg. In beelden gesproken: om een kloof te overbruggen zul je aan de basis moeten beginnen, de rand van de kloof. In ons geval zijn dat de aankomende artsen en (bio)medici die wij willen laten zien dat de patiënt midden in de kloof dreigt te belanden. De patiënt om wie het eigenlijk allemaal draait, de patiënt die geheeld dient te worden. Om met Hippocrates zijn woorden te zeggen: geheeld, hoe dan ook. Daarom is het zaak dat er geïntegreerd dient te worden. Uit de loopgraven met een gezamenlijk doel voor ogen Zoals uitgesproken tijdens het KNMG congres: Niet aanvallen, maar aanvullen. Niet een duel, maar een duet. Daarom MOET Granulla; om deze bewustwording in gang te zetten en te houden.

Frida van Dam

Geboren te Leek (Groningen)
Geboortedatum: 20-07-1984
Woonachtig te Nunspeet
Werk / studie: HBO-
verpleegkunde,
Zwolle
Granulla omdat: Ik verder wil kijken
dan mijn neus lang
is.

Toen ik begon met de opleiding geneeskunde in Maastricht, was ik zeer verheugd daar de Commissie Complementaire Geneeswijzen (CCG) tegen te komen. Ik werd al snel lid en toen ik van opleiding veranderde, ben ik lid gebleven van Granulla. Mijzelf

verdiepen in complementaire geneeswijzen maakt dat ik me beter in staat voel om echt iets te betekenen voor de ander. Mijn ervaring is dat verpleegkundigen over het algemeen, vergeleken met artsen, veel meer gewend zijn om holistisch te denken. Maar ook binnen de verpleegkunde is er veel onbegrip en een tekort aan kennis als het gaat om wat men binnen de verpleegkunde 'complementaire zorg' noemt. Het heeft mijn passie om hier verandering in aan te brengen en werkelijke en complete zorg te gaan leveren!

Arwen Jakobs

Geboren te: Eindhoven
 Geboortedatum : 23-03-1984
 Woonachtig te: Maastricht
 Werk / studie: Geneeskunde Uni Maastricht, 4^e jaar.
 Granulla omdat: Ik graag op een positieve manier wil bijdragen aan de integratie van verschillende geneeswijzen.

Sinds het begin van mijn studie in Maastricht ben ik lid van Granulla, nu al weer meer dan 3 jaar. Granulla is voor mij een manier om op een constructieve manier met de integratie van complementaire geneeswijzen bezig te zijn. Het is een gezellige groep realistische mensen, waar ik veel van kan leren. Ik vind het vooral leuk om te zien hoe iedereen op zijn eigen manier complementaire geneeswijzen verbindt met academische kennis.

Op uw gezondheid!

H.C. Moolenburgh
OP JE GEZONDHEID!
Hoe geest, ziel en lichaam gezond te houden in een bedreigde wereld
 332 blz., pb. € 29,50

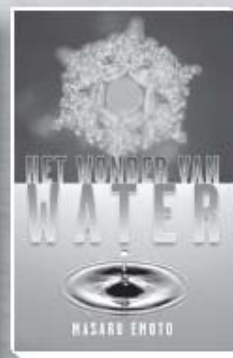
John F. Thie/Matthew Thie
TOUCH FOR HEALTH
De complete editie
 362 blz., geïll., geb. € 49,50

Anil K. Mehta/José van Burink
AYURVEDA EN DE VROUW
 96 blz., pb. € 4,95

Harm Wagenmakers
ARTSEN UIT DE WERELD VAN HET LICHT
Wonderbaarlijke genezingen vanuit de geestelijke wereld
 152 blz. prijs € 14,50

Masaru Emoto
HET WONDER VAN WATER
 132 blz., geïll., pb. € 14,50

Dr. Shivani Goodman
GENEZEN VAN BINNENUIT
Het keren en voorkomen van kanker en andere ziekten
 220 blz., pb. € 19,50

Uitgeverij Ankh-Hermes

T (0570) 67 89 00 • I www.ankh-hermes.nl • E info@ankh-hermes.nl

Tot slot

Van oudsher zijn er rond kerst altijd verhalen verteld. Allereerst natuurlijk het meest bekende verhaal, het verhaal over de geboorte van Jezus. Maar door de jaren heen zijn er ook tal van 'alternatieve kerstverhalen' ontstaan. Zo ook het verhaal over de klokkenmaker, geschreven door Ruth Sawyer. Het is een redelijk oud verhaal, voor het eerst in het Nederlands gepubliceerd tussen 1941 en 1957. In 1986 werd het wederom uitgegeven, deze keer door uitgeverij Christofoor, in het boek 'Een ster over de grens'. Een boek met verhalen waarin het zoeken naar de werkelijkheid van het kerstfeest voorop staat.

De klokkenmaker

Een verhaal van Ruth Sawyer

Er woonde in Duitsland eens een kleine klokkenmaker die Hermann Joseph heette. Hij woonde in een kleine kamer met een werkbank, een kast voor zijn hout en zijn gereedschap, een buffet voor zijn bordjes, en een bed op rolletjes, dat onder zijn werkbank stond. Daarnaast stond een krukje en dat wat alles, behalve de klokken. Er waren er wel meer dan honderd: klein en groot, bewerkt en eenvoudig, sommige met houten, andere met porseleinen wijzerplaten, pendules, koekoekklokken, klokken met en zonder klokkenspel; en die hingen allemaal aan de muur, die je bijna helemaal niet meer kon zien. Voor en ene kleine raam dat er was, stond op een plank de mooiste klok voor de voorbijgangers geëtaled. Vaak stonden die stil en dan zei er een: 'Kijk, Hermann Joseph heeft een nieuwe klok gemaakt. Dat is de mooiste van allemaal.' En als iemand dan een klok wou hebben, dan ging hij naar binnen en kocht er een. Zoals ik zei: Hermann was een kleine klokkenmaker. Dat kwam omdat zijn rug gebogen was en zijn benen krom waren. Maar er was geen vriendelijker gezicht in de hele stad dan het zijne en de

kinderen hielden van hem. Altijd als er speelgoed gebroken was of een pop een arm had verloren of een been of een oog, dan bracht het onvoorzichtige moedertje die pop regelrecht naar Hermanns winkeltje.

'Dit kindje moet beter gemaakt worden', zei ze dan. 'Wil je dat nu voor mij doen?' En waar Hermann ook mee bezig was, hij legde zijn werk opzij, om de gebroken pop te maken; en hij vroeg er nooit een cent voor. 'Koop er maar wat lekkers voor, of, nog beter: spaar het maar tot Kerstmis', zei hij altijd.

Nu was het, lang geleden, gewoonte, dat de mensen die in de stad woonden op Kersmis geschenken naar de kathedraal brachten en die voor Maria en het Kind neerlegden. De mensen spaarden het hele jaar door, zodat ze met Kerstmis iets bijzonder moois konden kopen. En men beweerde dat, als iemand iets bracht dat het Christuskind mooier vond dan welke gave ook, Hij zich op Maria's arm naar voren boog om het aan te pakken. Dit was natuurlijk maar een legende. De oude Herr Graff, de oudste inwoner van de stad, kon zich niet herinneren dat het ooit gebeurd was en veel mensen lachten alleen al bij het idee. Maar de kinderen spraken er vaak over en de dichters maakten er de prachtigste verzen over. Vaak waren er geweldig dure geschenken en de gevers stonden dan te wachten en toe te kijken en fluisterden dan in zichzelf: 'Misschien zal nu het wonder gebeuren.'

De mensen die geen geschenken konden geven gingen toch op kerstavond naar de kerk en keken naar de geschenken van anderen, luisterden naar de liederen en bewonderden de brandende kaarsen. De kleine klokkenmaker was één van hen. Vaak hield iemand hem tegen en vroeg dan: 'Hoe komt het toch, dat jij nooit een geschenk brengt' Eens vroeg de bisschop zelf: 'Waar is jouw geschenk voor het Kind? Mensen die armer zijn dan jij hebben wel iets gebracht.' En Hermann had gezegd: 'Wacht maar, dan zult u eens wat zien. Eens zal ik ook een gave brengen.'

De waarheid was, dat de kleine klokkenmaker het hele jaar door alles weggaf en er met Kerstmis nooit iets over was. Maar hij had een prachtig idee. Iedere minuut die hij over had bij

het klokken maken werkte hij eraan. Het had hem jaren en jaren gekost; niemand wist er iets van behalve Trude, het dochtertje van zijn bureu. En Trude was van klein meisje een huismoedertje geworden, en nog steeds was het geschenk niet klaar.

Het was een klok, de meest schitterende, de mooiste klok die men ooit had gezien; en ieder stukje was met liefde en zorg gemaakt. De kast, het uurwerk, de gewichten, de wijzers en de wijzerplaat, dat alles had jaren werk gekost. En nu zag Hermann dan dat hij het voor deze Kerstmis kon afhebben als hij zich een beetje haastte. Hij repareerde nog steeds het speelgoed van de kinderen, maar geen gewone klokken meer; daardoor verkocht hij veel minder, en vaak was zijn kast leeg en ging hij meteen lege maag naar bed. Maar hij werd alleen en beetje magerder en zijn gezicht werd steeds vriendelijker. Intussen werd de klok, die het geschenk zou zijn, steeds mooier en mooier. Hij stelde de stal met de kribbe voor; Maria knielde naast de kribbe waarin het kleine Christuskind lag; de deuren stonden open en daardoor kwamen de uren naar buiten. Er waren drie koningen en drie schaapherders en drie soldaten en drie engelen; en als de klok het hele uur sloeg knielden ze om beurten in aanbidding voor het slapende Kind neer, terwijl de zilveren klokjes het 'Magnificat' speelden.

'Zie je', zei de klokkenmaker tegen Trude, 'dat betekent, dat we niet alleen op zondagen en feestdagen het Christuskindje moeten aanbidden en geschenken brengen, maar iedere dag, ieder uur.'

De dagen gingen snel voorbij, net zo snel als wolken die door de wind worden voortgedreven en de klok was eindelijk klaar, Hermann was zo trots op zijn klok, dat hij hem voor het raam zette om hem de voorbijgangers te laten zien. Er waren groepen mensen die daar de hele dag stonden te kijken en zich afvroegen of dit nu het geschenk zou zijn waarover Hermann gesproken had: zijn geschenk op kerstavond voor het Kind.

De dag voor Kerstmis kwam. Hermann maakte zijn winkel schoon, wond al zijn klokken op, borstelde zijn kleren en ging toen nog even naar die heel bijzondere

klok kijken, om er zeker van te zijn dat alles in orde was.

Hij zal vast niet afsteken bij al die andere geschenken, dacht hij blij. Hij was zelfs zo blij dat hij al zijn geld, op een stuiver na, aan een blinde bedelaar gaf die zijn huis voorbij kwam. En toen hij zich herinnerde, dat hij sinds het ontbijt nog niets had gegeten, besteedde hij die laatste stuiver aan een kerstappel om die op te eten met een kost brood die hij nog had liggen. De appel legde hij in de kast; als hij gekleed zou zijn zou hij die opeten. Toen ging de deur open en Trude kwam huilende binnen.

'Kindje, wat is er aan de hand?' vroeg hij en hij sloeg zijn arm om haar heen. 'Mijn man heeft een ongeluk gehad en al het geld dat wij gespaard hadden voor een boom en lekkers en speelgoed heb ik aan d dokter moeten betalen. Hoe moet ik dat aan de kinderen vertellen? Ze hebben de kaars in de vensterbank al aangestoken en wachten op de kerstman.'

De klokkenmaker lachte vrolijk.

'Kom, kom, kleintje. Alles komt in orde. Hermann zal een klok voor je verkopen. Er zal heus wel iemand in de stad zijn die een klok nodig heeft; dan hebben we in een ogenblik geld genoeg om drie stukjes speelgoed te kopen. Ga maar naar huis.'

Hij knoopte zijn overjas dicht en, nadat hij een van de beste oude klokken had uitgezocht, ging hij het huis uit. Eerst ging hij naar de rijke kooplieden, maar hun huizen waren vol met klokken; toen naar de handelsreizigers, maar die zeiden dat de klok ouderwets was. Hij ging zelfs op de hoeken van de straten staan en riep: 'Een klok, een goede klok te koop', maar niemand besteedde er enige aandacht aan. Op het laatst verzamelde hij al zijn moed en ging naar Herr Graff zelf.

'Wil Uwe Excellentie een klok kopen?' Hij beefde om zijn eigen vrijmoedigheid. 'Ik zou het u niet gevraagd hebben als het geen kerstmis was en ik niet wat geluk voor een paar kinderen wil kopen.'

Herr Graff lachte. 'Ik wil wel een klok kopen maar deze niet. Ik wil duizend gulden betalen voor de klok die de laatste vier dagen voor jouw raam heeft gestaan.'

'Maar Excellentie, dat is onmogelijk!' En de arme Hermann beefde nog veel harder. 'Poe! Niets is onmogelijk. Déze klok of geen. Ga naar huis. Over een half uur stuur ik iemand om de klok te halen en je duizend gulden te betalen.'

De kleine klokkenmaker strompelde naar buiten.

'Alles maar dat niet, alles behalve dat!' bleef hij maar mompelen en dat zei hij maar steeds in zichzelf toen hij naar huis liep. Maar toen hij het huis van zijn burens voorbijliep, zag hij de kinderen voor het venster met de brandende kaarsen, en hij hoorde Trude zingen.

En zo gebeurde het, dat de bediende van Herr Graff kwam en de prachtige klok, die het geschenk moest zijn, meenam: maar de klokkenmaker nam maar vijf van de duizend gulden als betaling aan. En toen de bediende de straat uitging, begonnen de klokken van de grote kathedraal te spelen en de straten werden plotseling rumoerig van de vele mensen die naar de kerk gingen om hun geschenk te brengen.

'Ik ben wel meer met lege handen gegaan', zei de kleine klokkenmaker verdrietig. 'Ik kan dat nog wel een keer doen,' En weer trok hij zijn jas aan. Toen hij zich naar zijn kast omdraaide om de deur open te sluiten viel zijn oog op de kerstappel en een lachje kroop naar zijn mondhoeken en lichtjes kwamen in zijn ogen.

'Het is alles wat ik heb: mijn eten voor twee dagen. Ik zal het aan het Christuskind geven. Tenslotte is dit beter dan met lege handen te komen.'

Vredig en mooi was de kathedraal toen Hermann binnenkwam! Duizenden kaarsen brandden en overal was de zachte, zoete geur van dennengroen; en het altaar voor Maria en het Kind was vol geschenken. Er waren kostbaarder gaven dan ooit: prachtige zilveren vaartuigen van de zilversmeden; doeken met goud bestikt en doeken van zijde die door de kooplieden uit het oosten waren meegebracht; dichters hadden hun op perkament geschreven verzen gegeven; schilders hadden hun schilderijen van Heiligen en de Heilige Familie gebracht; en de koning had zelf zijn kroon en scepter gebracht en had die voor het Kind neergelegd. En nu kwam de kleine klokkenmaker; hij liep langzaam over

het donkere middenpad, terwijl hij zijn kerstappel stijf vasthield. De mensen zagen hem en hij kon ze horen mompelen, steeds duidelijker en duidelijker: 'Schande! Zie je wel, hij is te gierig om zijn klok te brengen. Hij bewaart hem zoals een vrek zijn goud. Kijk eens wat hij brengt! Schande!'

De woorden bereikten Hermann en hij strompelde blindelings naar voren, zijn hoofd viel op zijn borst en met zijn handen baande hij zich een weg. De afstand leek onmetelijk groot. Nu wist hij, dat hij voorbij de bank was; nu raakten zijn voeten de eerste treden en hij moest er zeven op om bij het altaar te komen. Zouden zijn voeten ooit de top bereiken?

'Een, twee, drie', telde hij in zichzelf; toen struikelde hij en viel bijna. 'Vier, vijf, zes.' Hij was er haast. Nog maar één tree.

Het gemompel van 'schande!' stierf weg en in plaats daarvan kwam een gemompel van verbazing. Algauw kon hij het duidelijk verstaan.

'Het wonder! Dat is het wonder!'

De mensen knielden neer; de bisschop hief zijn handen op in gebed. En de kleine klokkenmaker, strompelend naar de laatste trede, keek op met zijn doffe ogen en zag het Kind zich in de armen van Maria ver naar hem toe buigen, met de handen uitgestrekt, om het geschenk in ontvangst te nemen.

Namens de Granulla Nieuwsbrief redactie een fijne Kerst en alvast een Gelukkig 2008!

Wat is Granulla?

Ja, wat is Granulla nu eigenlijk?

Granulla is een landelijke studentenvereniging van werkgroepen die geïnteresseerd zijn in niet-reguliere geneeswijzen. In elke stad waar een medische faculteit is, is in principe ook een werkgroep gevestigd die zich bezig houdt met het organiseren van lezingen en workshops. De bedoeling hiervan is om studenten kennis te laten maken met alternatieven in de gezondheidszorg. Granulla biedt het kader waarbinnen de werkgroepen hun activiteiten kunnen ontplooiën. Dit gebeurt voornamelijk door het bieden van de faciliteiten van een landelijk orgaan en door het geven van informatie.

De Werkgroepen

In de werkgroepen zitten, behalve geneeskundestudenten, ook andere studenten van de medische faculteit en van andere faculteiten en hoge scholen. De werkgroepen organiseren in hun stad lezingen en workshops en in toerbeurt ook de Algemene Leden Vergaderingen van Granulla.

De Algemene Leden Vergadering

Hier wordt de mogelijkheid geboden voor de leden van de werkgroepen om onderling contact te onderhouden en informatie uit te wisselen. Naast het vergaderen wordt altijd een workshop georganiseerd om dieper op bepaalde thema's in te gaan.

De Nieuwsbrief

De nieuwsbrief is een uitgave voor geïnteresseerden binnen en buiten de vereniging. In de nieuwsbrief staan onder andere verslagen van lezingen en workshops die door de werkgroepen zijn georganiseerd. De Granulla-nieuwsbrief probeert een bijdrage te leveren aan de integratie van complementaire genees- en leefwijzen in de reguliere geneeskunde.

Het WIG-weekend

Jaarlijks wordt een heel gezellig weekend met een groot aantal workshops georganiseerd. Hier ontmoet je mensen die eveneens geïnteresseerd zijn in niet-reguliere geneeswijzen. Dit weekend staat open voor iedereen met interesse in andere geneeswijzen studenten en niet-studenten. Houdt de nieuwsbrief of de website in de gaten voor details.

De Syllabus

De syllabus is een naslagwerk dat door Granulla wordt uitgegeven. De Syllabus bevat informatie over een selectie complementaire geneeswijzen, aangevuld met reflectie op de complementaire geneeskunst uit diverse hoeken. De syllabus is verkrijgbaar door overmaking van 12 euro voor student leden en 15 euro voor niet-leden (incl. verzendkosten) op Postbankrekeningnr. 5965454 t.n.v. Granulla te Maastricht o.v.v. "syllabus en uw postcode.

Contactadressen

Wanneer je op de hoogte wilt worden gebracht van de activiteiten van Granulla en de werkgroepen of wanneer je je hierbij wilt aansluiten, zie dan de adressenlijst op pagina 1. Voor verdere vragen kun je contact opnemen met de nieuwsbrief redactie of iemand van het bestuur (zie ook pag.1). Of kijk op de website www.granulla.nl

Nawoord van de redactie

Aan het eind van deze nieuwsbrief gekomen wil de redactie toch nog graag even het laatste woord hebben.

Wij als Granulla leden en nieuwsbrief redactie zijn constant bezig ideeën te genereren en te concretiseren hoe wij deze nieuwsbrief kunnen verbeteren cq opleuken. Mocht u, mocht jij deze nieuwsbrief zitten te lezen en denken, "goh, daar mochten ze wel eens wat over schrijven" of: "dat stukje layout kan beter" dan horen wij dat graag!

Alle vormen van commentaar op onze nieuwsbrief zijn welkom!

Per email kunt u die kwijt bij redactienieuwsbrief@gmail.com en per postduif op het volgende adres:

GRANULLA

t.a.v. Frida van Dam, redactie.

p/a Molenweg 76

8071 TG Nunspeet

Bellen is lastig omdat wij als redactie ook gewoon ons onderwijs moeten volgen en stages en co-schappen lopen, dus heeft u ideeën? Mailen of schrijven!

Retouradres:

GRANULLA
t.a.v. Frida van Dam, redactie.
p/a Molenweg 76
8071 TG Nunspeet

TNT Post
Port Payé
Pays-Bas